

Підсумки роботи Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності за період роботи Верховної Ради України 8 скликання в контексті виконання законопроектної функції

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності було утворено 4 грудня 2014 року. До складу Комітету увійшли 19 народних депутатів України, а згодом ще 2 народні депутати України. Кількісний склад комітету становить 21 народний депутат України.

Комітет відповідальний за підготовку законопроектів до розгляду Верховною Радою України з таких предметів відання: кримінальне законодавство; кримінальне процесуальне законодавство; законодавство про адміністративні правопорушення; виконання кримінальних покарань та організація і діяльність органів та установ виконання покарань; організація та діяльність органів прокуратури, органів внутрішніх справ, податкової міліції (в частині оперативно-розшукової діяльності), інших правоохоронних органів; оперативно-розшукова діяльність; органи досудового розслідування; боротьба з організованою злочинністю; запобігання злочинам та здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі; організація охорони громадського порядку та громадської безпеки; охоронна і детективна діяльність; державний захист учасників кримінального судочинства та державний захист суддів, працівників правоохоронних органів; соціальний захист працівників правоохоронних органів та членів їх сімей.

Комітет також здійснює контроль за практикою виконання законів у зазначених сферах діяльності державними органами та органами місцевого самоврядування.

До Комітету за період скликання надійшло 885 законопроектів, з яких Комітет є головним з підготовки для розгляду Верховною Радою, з них Верховною Радою прийняті в цілому як Закон - 88, прийняті в першому читанні - 14, враховані та на доопрацюванні - 33, відхилені та зняті з розгляду 228 законопроектів. Ще 255 законопроектів підготовлені Комітетом, однак не розглянуті Верховною Радою.

В ході розробки та опрацювання законопроектів та визначення їх пріоритетності Комітет керувався Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Стратегією сталого розвитку "Україна - 2020, схваленою Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, схваленою Постановою Верховної Ради України від 11 грудня 2014 року № 26-VIII, Угодою про Коаліцію депутатських фракцій "Європейська Україна" у Верховній Раді України восьмого скликання, Планом законодавчого забезпечення реформ в Україні, схваленим Верховною Радою 4 червня 2015 року та іншими стратегічними документами.

В основному законопроекти, що надходили на розгляд Комітету, були пов'язані з реформуванням органів внутрішніх справ та створенням Національної поліції України, реформуванням органів прокуратури та пенітенціарної системи, створенням Державного бюро розслідувань та органу пробації, вдосконаленням кримінального та кримінального процесуального законодавства та законодавства про адміністративні правопорушення.

Для повноти розуміння прийнятих законів, підготовлених Комітетом як головним, надаємо вичерпний перелік цих законів.

1. Закон України "Про внесення змін до статті 46 Закону України "Про прокуратуру" щодо умов для залучення фахівців" від 28 грудня 2014 року № 66-VIII;

2. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб, які переходять на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції" від 15 січня 2015 року № 119-VIII;

3. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності військовослужбовців, надання командирам додаткових прав та покладення обов'язків в особливий період" від 5 лютого 2015 року № 158-VIII;

4. Закон України "Про пробацію" від 5 лютого 2015 року № 160-VIII;

5. Закон України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо врегулювання питання відповідальності за вчинення насильства в сім'ї" від 12 лютого 2015 року № 187-VIII;

6. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування органів внутрішніх справ" від 12 лютого 2015 року № 193-VIII;

7. Закон України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за окремі військові злочини" від 12 лютого 2015 року № 194-VIII;

8. Закон України "Про внесення змін до статті 23 Закону України "Про міліцію" щодо виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або каліцтва працівника міліції" від 13 лютого 2015 року № 208-VIII;

9. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" від 12 лютого 2015 року № 186-VIII;

10. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності пов'язаних із банком осіб" від 2 березня 2015 року № 218-VIII;

11. Закон України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо приведення у відповідність законодавства до норм Кримінального кодексу України стосовно продовження, змін або припинення застосування примусових заходів медичного характеру" від 4 березня 2015 року № 233-VIII;

12. Закон України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень" від 7 квітня 2015 року № 290-VIII;

13. Закон України "Про внесення змін до статті 19 Закону України "Про міліцію" щодо збереження грошового та інших видів забезпечення працівникам міліції, захопленим у полон або заручниками, або безвісно відсутнім" від 9 квітня 2015 року № 324-VIII;

14. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про прокуратуру" щодо відтермінування набрання чинності" від 21 квітня 2015 року № 335-VIII;

15. Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань забезпечення діяльності органів прокуратури" від 21 квітня 2015 року № 336-VIII;

16. Закон України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо порядку тимчасового вилучення майна та проведення обшуку" від 13 травня 2015 року № 394-VIII;

17. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів" від 14 травня 2015 року № 421-VIII;

18. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання діяльності священнослужителів (капеланів) в органах та установах, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України" від 14 травня 2015 року № 419-VIII;

19. Закон України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення боротьби з браконьєрством та захисту навколишнього природного середовища" від 17 червня 2015 року № 530-VIII;

20. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про прокуратуру" щодо удосконалення та особливостей застосування окремих положень" від 2 липня 2015 року № 578-VIII;

21. Закон України "Про Національну поліцію" від 2 липня 2015 року № 580-VIII;

22. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху" від 14 липня 2015 року № 596-VIII;

23. Закон України "Про внесення змін до статті 247 Кримінального процесуального кодексу України" від 15 липня 2015 року № 613-VIII;

24. Закон України "Про внесення змін до статті 216 Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення підслідності Національного антикорупційного бюро України" від 16 липня 2015 року № 628-VIII;

25. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку переміщення товарів до району або з району проведення антитерористичної операції" від 17 липня 2015 року № 649-VIII;

26. Закон України "Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань" від 3 листопада 2015 року № 743-VIII;

27. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національної поліції" від 10 листопада 2015 року № 766-VIII;

28. Закон України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо окремих питань накладення арешту на майно з метою усунення корупційних ризиків при його застосуванні" від 10 листопада 2015 року № 769-VIII;

29. Закон України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення інституту спеціальної конфіскації з метою усунення корупційних ризиків при її застосуванні" від 10 листопада 2015 року № 770-VIII;

30. Закон України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо виконання рекомендацій Європейського Союзу з виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно уточнення підслідності органів досудового розслідування" від 10 листопада 2015 року № 771-VIII;

31. Закон України "Про Державне бюро розслідувань" від 12 листопада 2015 року № 794-VIII;

32. Закон України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання" від 26 листопада 2015 року № 838-VIII;

33. Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення гарантій соціального захисту колишніх працівників органів внутрішніх справ України та членів їхніх сімей" від 23 грудня 2015 року № 900-VIII;

34. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про Національну поліцію" від 23 грудня 2015 року № 901-VIII;

35. Закон України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо кримінальних проваджень, які розслідуються слідчими органів прокуратури" від 24 грудня 2015 року № 916-VIII;

36. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про Національну гвардію України" щодо удосконалення правових засад діяльності Національної гвардії України" від 24 грудня 2015 року № 920-VIII;

37. Закон України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення захисту професійної діяльності журналістів" 4 лютого 2016 року № 993-VIII;

38. Закон України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо виконання рекомендацій, які містяться у шостій доповіді Європейської комісії про стан виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, стосовно удосконалення процедури арешту майна та інституту спеціальної конфіскації" від 18 лютого 2016 року № 1019-VIII;

39. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про прокуратуру" щодо забезпечення прозорості в організації діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з метою виконання рекомендацій Міжнародного валютного фонду" від 18 лютого 2016 року № 1020-VIII;

40. Закон України "Про внесення змін до статті 15 Закону України "Про Національну поліцію" щодо приведення у відповідність із статтею 21 Закону України "Про центральні органи виконавчої влади" від 12 травня 2016 року № 1354-VIII;

41. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України" від 12 травня 2016 року № 1355-VIII;

42. Закон України "Про внесення змін до статті 23 Закону України "Про Національну поліцію" щодо уточнення деяких положень" від 31 травня 2016 року № 1394-VIII;

43. Закон України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції" від 7 липня 2016 року № 1446-VIII;

44. Закон України "Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо вдосконалення порядку застосування до засуджених заходів заохочення і стягнення" від 6 вересня 2016 року № 1487-VIII;

45. Закон України "Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо гуманізації порядку та умов виконання покарань" від 6 вересня 2016 року № 1488-VIII;

46. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення доступу до правосуддя осіб, які утримуються в установах попереднього ув'язнення та виконання покарань" від 7 вересня 2016 року № 1491-VIII;

47. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України що-

до забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених" від 7 вересня 2016 року № 1492-VIII;

48. Закон України "Про внесення змін до статті 265 Кримінального кодексу України щодо добровільної здачі радіоактивних матеріалів" від 4 жовтня 2016 року № 1638-VIII;

49. Закон України "Про внесення змін до статті 244-8 Кодексу України про адміністративні правопорушення" від 2 листопада 2016 року № 1723-VIII;

50. Закон України "Про внесення змін до пункту 3 розділу II "Прикінцеві положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" щодо поширення дії цього Закону на колишніх працівників органів внутрішніх справ України" від 15 листопада 2016 року № 1741-VIII;

51. Закон України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо скасування відповідальності за порушення правил навчання карате" від 15 листопада 2016 року № 1742-VIII;

52. Закон України "Про амністію у 2016 році" від 22 грудня 2016 року № 1810-VIII;

53. Закон України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження" від 16 березня 2017 року № 1950-VIII;

54. Закон України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо заборони виготовлення та пропаганди георгіївської (гвардійської) стрічки" від 16 травня 2017 року № 2031-VIII;

55. Закон України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення" від 18 травня 2017 року № 2046-VIII;

56. Закон України "Про внесення змін до статті 201 Кримінального кодексу України щодо криміналізації контрабанди частин вогнепальної зброї" від 18 травня 2017 року № 2052-VIII;

57. Закон України "Про внесення змін до статті 97 Закону України "Про Національну поліцію" щодо виплати одноразової грошової допомоги поліцейському" від 8 червня 2017 року № 2097-VIII;

58. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за паркування, зупинку, стоянку транспортних засобів на місцях, призначених для осіб з інвалідністю" від 22 червня 2017 року № 2109-VIII;

59. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування" від 16 листопада 2017 року № 2213-VIII;

60. Закон України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами" від 6 грудня 2017 року № 2227-VIII;

61. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про прокуратуру" щодо оптимізації чисельності працівників органів прокуратури" від 7 грудня 2017 року № 2232-VIII;

62. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери паркування транспортних засобів" від 21 грудня 2017 року № 2262-VIII;

63. Закон України "Про внесення змін до статті 120 Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за сприяння вчиненню самогубства" від 8 лютого 2018 року № 2292-VIII;

64. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави" від 27 лютого 2018 року № 2293-VIII;

65. Закон України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації" від 14 березня 2018 року № 2334-VIII;

66. Закон України "Про Дисциплінарний статут Національної поліції України" від 15 березня 2018 року № 2337-VIII;

67. Закон України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення окремих положень" від 22 березня 2018 року № 2367-VIII;

68. Закон України "Про виконання Угоди між Україною та Королівством Нідерландів про міжнародне правове співро-

бітництво щодо злочинів, пов'язаних зі збиттям літака рейсу МН17 Малайзійських авіаліній 17 липня 2014 року" від 12 липня 2018 року № 2507-VIII;

69. Закон України "Про внесення змін до статті 149 Кримінального кодексу України щодо приведення у відповідність з міжнародними стандартами" від 6 вересня 2018 року № 2539-VIII;

70. Закон України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування" від 18 вересня 2018 року № 2548-VIII;

71. Закон України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку з ратифікацією Третього додаткового протоколу та Четвертого додаткового протоколу до Європейської конвенції про видачу правопорушників" від 2 жовтня 2018 року № 2577-VIII;

72. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання найменування та ознак належності до Національної поліції України" від 2 жовтня 2018 року № 2584-VIII;

73. Закон України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо відповідальності за незаконне перетинання державного кордону України" від 18 жовтня 2018 року № 2599-VIII;

74. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень" від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII;

75. Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення діяльності Державного бюро розслідувань" від 16 травня 2019 року № 2720-VIII;

76. Закон України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконні дії стосовно державних нагород, незаконне носіння військової форми одягу, наругу над місцем поховання захисника суверенітету та територіальної цілісності України та деяких інших осіб" від 6 червня 2019 року № 2747-VIII.

Крім того, Верховною Радою не було подолано вето Президента щодо наступних законів, підготовлених Комітетом:

1. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про Національну гвардію України" від 03.02.2015 року (реєстр. № 1848 від 27.01.2015);

2. Закон України "Про внесення змін до статті 93 Кримінально-виконавчого кодексу України щодо вдосконалення гарантій права засуджених на відбування покарання за місцем проживання до засудження або за місцем постійного проживання близьких родичів" від 06.09.2016 року (реєстр. № 2253а від 03.07.2015);

3. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

щодо заміни довічного позбавлення волі більш м'яким покаранням" від 26.11.2015 року (реєстр. № 2292 від 03.03.2015);

4. Закон України "Про органи внутрішніх справ" від 02.07.2015 року (реєстр. № 2561 від 06.04.2015);

5. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про Національну поліцію" від 10.11.2015 року (реєстр. № 3225 від 05.10.2015 року);

6. Закон України "Про приватну детективну (розшукову) діяльність" від 13.04.2017 року (реєстр. № 3726 від 28.12.2015).

На цей час на підписі у Президента України знаходяться ще 3 закони, прийняті Верховною Радою:

1. Закон України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо встановлення відповідальності за порушення законодавства у сфері підтвердження відповідності, виготовлення, виробництва, реалізації, придбання продукції, робіт та послуг у військовій сфері" від 26 січня 2016 № 931-VIII.

2. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за злочини, вчинені стосовно малолітньої особи, неповнолітньої особи, особи, яка не досягла статевої зрілості" від 11 липня 2019 року № 2757 -VIII;

3. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення доступу до інфраструктури зарядних станцій для електромобілів" від 11 липня 2019 року № 2754 -VIII.

З огляду на те, що повноваження Верховної Ради восьмого скликання припинено достроково, Комітетом відповідно до статті 106 Регламенту Верховної Ради України передається до новообраної Верховної Ради дев'ятого скликання 16 законопроектів, а саме:

1. Проект Закону "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за злочини проти військовослужбовців Державної прикордонної служби, Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Управління державної охорони України" (реєстр. № 1174 від 02.12.2014 року);

2. Проект Закону "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо забезпечення окремим категоріям засуджених осіб права на правосудний вирок)" (реєстр. № 2033а від 05.06.2015 року);

3. Проект Закону "Про внесення змін до Закону України "Про попереднє ув'язнення" (щодо імплементації окремих стандартів Ради Європи)" (реєстр. № 2291а від 06.07.2015 року);

4. Проект Закону "Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України (щодо поліпшення умов тримання засуджених)" (реєстр. № 2685 від 21.04.2015 року);

5. Проект Закону "Про муніципальну варту" (реєстр. № 2890 від 18.05.2015 року);

6. Проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони використання пальмової олії у виробництві харчових продуктів" (реєстр. № 3871 від 02.02.2016 року);

7. Проект Закону "Про внесення змін до Закону України "Про попереднє ув'язнення" щодо забезпечення безперешкодного доступу представників Міжнародного Комітету Червоного Хреста до осіб, взятих під варту" (реєстр. № 5574 від 22.12.2016 року);

8. Проект Закону "Про внесення змін до статті 242 Кримінального процесуального кодексу України" (реєстр. № 6070 від 09.02.2017 року);

9. Проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України (щодо впровадження Єдиного реєстру осіб засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої чи малолітнього та посилення відповідальності за злочини, вчинені проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої чи малолітнього)" (реєстр. № 6607 від 15.03.2019 року);

10. Проект Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання смертності на дорогах" (реєстр. № 7064 від 04.09.2017 року);

11. Проект Закону "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення захисту суб'єктів господарювання від неправомірних дій або бездіяльності дозвільних органів" (реєстр. № 7373 від 07.12.2017 року);

12. Проект Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо підстав проведення експертизи" (реєстр. № 8116 від 14.03.2018 року);

13. Проект Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій незалежності судового експерта та належного забезпечення здійснення судово-експертної діяльності" (реєстр. № 8336 від 04.05.2018 року);

14. Проект Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права" (реєстр. № 9438 від 20.12.2018 року);

15. Проект Закону "Про внесення змін до статті 133-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за безпідставну відмову у пільговому перевезенні окремих категорій громадян" (реєстр. № 10004 від 05.02.2019 року).

16. Пропозиції Президента до Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення ролі громадянського суспільства в боротьбі з корупційними злочинами" (реєстр. № 1165 від 02.12.2014 року).

Зазначені законопроекти підлягають реєстрації Верховною Радою нового скликання та підготовці за процедурою другого читання.

За період роботи Верховної Ради восьмого скликання основні зусилля Комітету були спрямовані на законодавче забезпечення реформ правоохоронної системи. Успіхом на цьому шляху стало створення

Національної поліції України, Державного бюро розслідувань, органу пробації, створення передумов для оптимізації завдань і функцій правоохоронних органів шляхом зміни структури і чисельності, фінансового, матеріально-технічного, організаційно-правового та кадрового забезпечення. Визначним стало законодавче закріплення інституту кримінальних проступків, відповідні зміни покликані спростити процедуру розслідування правопорушень невеликої тяжкості.

Комітет є одним із перших по кількості опрацьованих ним як головним проектів актів Верховної Ради, прийнятих законів та зареєстрованих законопроектів.

Водночас для Комітету в наступному скликанні Верховної Ради актуальними залишаються питання:

1. Продовження законодавчого забезпечення реформування правоохоронної системи, зокрема,

- реформи органів прокуратури: створення незалежних органів прокурорського самоврядування та Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів, остаточного позбавлення органів прокуратури функцій досудового слідства, приведення Закону України "Про прокуратуру" у відповідність до Конституції України та повернення до Закону положення щодо наявності юридичної освіти Генерального прокурора;

- становлення Національної поліції: посилити кримінальний блок поліції, зокрема у сфері організованої злочинності, впровадити ідентифікацію працівників поліції, забезпечити профілактику злочинності та професійний кадровий добір;

- становлення Державного бюро розслідувань: доукомплектувати кадровий склад Державного бюро розслідувань, переглянути місця розташування територіальних підрозділів бюро, його чисельність, запровадити дієвий механізм парламентського контролю за діяльністю Державного бюро розслідувань;

- реформи пенітенціарної системи: прийняти закон про пенітенціарну систему та створити повноцінну систему пробації.

2. Необхідні комплексні зміни до Кримінального процесуального кодексу України після 5-річного аналізу практики його застосування.

3. Необхідно розвантажити слідчих та відповідно процесуальних керівників, а для цього привести законодавство у відповідність із прийнятим законом про кримінальні проступки, який набуває чинності з 1 січня 2020 року.

4. Законодавчо врегулювати приватну детективну діяльність.

5. Законодавчо забезпечити створення Бюро (служби) фінансових розслідувань.

6. Інші важливі питання.

Сподіваємося, що Верховна Рада нового скликання зможе продовжити та завершити важливі для країни реформи в правоохоронній сфері.

Голова Комітету
КОЖЕМ'ЯКІН А.А.

Звіт про роботу Комітету у справах ветеранів та осіб з інвалідністю за період роботи Верховної Ради України восьмого скликання (27.11.2014 – 19.07.2019)

*Затверджено на засіданні Комітету
11 липня 2019 р.*

I. Дата створення Комітету, склад та його структура

Комітет Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю восьмого скликання (далі – Комітет) утворено відповідно до Постанови Верховної Ради України № 22-VIII від 04.12.2014 "Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання" (зі змінами).

Згідно з Постановою Верховної Ради України № 23-VIII від 04.12.2014 "Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України восьмого скликання та обрання голови, першого заступника, заступників голови, секретаря та членів Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації" (зі змінами) до складу Комітету обрано 7 народних депутатів України. Головою Комітету обрано Третьякова Олександра Юрійовича, першим заступником голови Комітету – Бурбака Максимом Юрійовича, заступниками голови Комітету – Гаврилюка Михайла Віталійовича, Рибчинського Євгена Юрійовича, Шухевича Юрія-Богдана Романовича, членами Комітету – Бойка Юрія Анатолійовича та Загорія Гліба Володимировича.

Відповідно до рішення Комітету від 11.02.2015, у структурі Комітету утворення підкомітетів не передбачено.

Секретар Комітету визначався головуючим на засіданнях Комітету у відповідності до вимог частини третьої статті 44 Зако-

ну України "Про комітети Верховної Ради України".

II. Цілі, завдання та основні напрями законотворчої роботи. Основні здобутки по законодавчому врегулюванню питань, які знаходились у віданні Комітету

Предмети відання Комітету затверджено Додатком до Постанови Верховної Ради України № 22-VIII від 04.12.2014. До предметів відання Комітету віднесено питання:

- правового статусу і соціального захисту осіб з інвалідністю внаслідок війни та учасників бойових дій, учасників війни (у тому числі з числа учасників антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, Революції Гідності), жертв нацистських переслідувань, членів сімей загиблих зазначених вище осіб, дітей війни, осіб похилого віку і регулювання діяльності їх громадських об'єднань;

- соціального захисту постраждалих учасників Революції Гідності та членів сімей Героїв Небесної Сотні;

- законодавчого забезпечення увічнення пам'яті загиблих при захисті Батьківщини;

- соціального захисту і реабілітації осіб з інвалідністю та регулювання діяльності їх підприємств і громадських об'єднань;

- реабілітації ветеранів війни з числа учасників антитерористичної операції та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;

- законодавчого регулювання надання соціальних послуг ветеранам, особам з ін-

валідністю, особам похилого віку та іншим особам, які перебувають у складних життєвих обставинах;

- законодавчого регулювання гуманітарної допомоги.

Діяльність Комітету забезпечує врегулювання питань: а) соціального захисту й підтримки близько 2,6 млн осіб з інвалідністю та понад 1,2 млн ветеранів війни (забезпечення їх протезно-ортопедичною продукцією, санаторно-курортним оздоровленням, реабілітаційними послугами, впровадження інклюзивного навчання та створення умов для безперешкодного доступу до об'єктів фізичного оточення, надання гуманітарної допомоги тощо); б) надання державної соціальної допомоги понад 400 тис. осіб з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю; в) надання соціальних послуг понад 300 тис. осіб тощо.

Впродовж звітного періоду:

1) створено законодавчу базу з питань соціального захисту: учасників АТО/Заходів та членів їхніх сімей; постраждалих учасників Революції Гідності та членів сімей родин Небесної Сотні; громадян, у тому числі дітей, які отримали інвалідність внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних на території проведення АТО/Заходів;

2) удосконалено: процедуру реабілітації жертв політичних репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років; порядок отримання гуманітарної допомоги; систему надання соціальних послуг;

3) посилено соціальний захист: осіб з інвалідністю; окремих категорій осіб із числа жертв нацистських переслідувань та по-

літичних репресій; учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті.

Членами Комітету та працівниками секретаріату Комітету було виконано роботу з підготовки і проведення **93** засідань Комітету, на яких розглянуто **391** питання.

За результатами попереднього розгляду законопроектів на засіданнях Комітету **подано до Верховної Ради України 181 висновок по законопроектах, з опрацювання яких Комітет визначений головним.**

Із законодавчих актів, з **опрацювання яких Комітет визначено головним**, Верховною Радою України восьмого скликання **прийнято:**

- **31** закон України, 18 з яких ініційовано народними депутатами України - членами Комітету;

- **22** постанови Верховної Ради України (з яких **6** постанов, які містять положення нормативного характеру, ініційовані народними депутатами України - членами Комітету).

За загальною кількістю прийнятих законів України Комітет посідає десяте місце серед 27 комітетів Верховної Ради України.

Із законодавчих актів, головними з **опрацювання яких визначено інші комітети, прийнято 33 закони**, які ініційовані народними депутатами України - членами Комітету. З них **12 законів** регулюють питання у сфері соціального захисту ветеранів, членів їхніх сімей та осіб з інвалідністю, а саме питання пенсійного забезпечення, навчання, оподаткування тощо.

III. Виконання контрольних функцій за дотриманням і реалізацією Конституції України та законів України

В межах виконання контрольної функції Комітету на його засіданнях було

заслухано **51 питання** (питання контролю за виконанням бюджетних програм з питань соціального захисту ветеранів та осіб з інвалідністю, питання аналізу практики застосування прийнятих законів, питання своєчасного прийняття підзаконних нормативно-правових актів тощо).

1. Контрольна діяльність Комітету у бюджетному процесі

1.1. Завдяки Комітету вдалося оператив-но врегулювати питання своєчасної реалізації учасниками АТО/Заходів з числа осіб з інвалідністю та членами сімей загиблих таких осіб наданого їм права на отримання грошової компенсації за належні для отримання жили приміщення.

Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" у складі витрат Міністерства соціальної політики України затверджено бюджетну програму за кодом програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету 2511120 "Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жили приміщення для сімей загиблих осіб, визначених абзацами 5 — 8 пункту 1 статті 10, а також для осіб з інвалідністю I — II групи, визначених абзацами 11 — 14 частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та осіб, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, інвалідність яких настанала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, та потребують поліпшення житлових умов".

Однак, в назві субвенції при визначенні категорій осіб з інвалідністю з посиланням на відповідні норми частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" було допущено технічну помилку. Норми частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" містять пункти, а не абзаци. Ця юридична колізія фактично унеможливила реалізацію цієї бюджетної програми.

З метою врегулювання цього питання, народними депутатами України - членами Комітету 19.01.2017 було подано проект Закону України про внесення змін до додатків № 3 та № 7 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" щодо уточнення назви субвенції за реєстр. № 5663, який був прийнятий як закон 21.02.2017.

1.2. Під час прийняття Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" враховано **пропозиції Комітету** щодо:

1) передбачення коштів для забезпечення житлом:

а) внутрішньо переміщених осіб, які брали участь в антитерористичній операції та одержали статус особи з інвалідністю внаслідок війни або учасника бойових дій (*бюджетна програма по КПКВК 2511190 із сумою видатків 25 млн грн*);

б) учасників бойових дій на території інших держав з інвалідністю I — II групи та членів сімей загиблих таких осіб (*бюджетна програма КПКВК 2511200 із сумою видатків 200 млн грн*);

2) розділення бюджетної програми по КПКВК 2501220 "Фінансова підтримка громадських об'єднань інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з відзначення святикових, пам'ятних та історичних дат" із сумою видатків 20928,6 тис. гривень;

- бюджетна програма по КПКВК 2505030 "Фінансова підтримка громадських об'єднань ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з відзначення святикових, пам'ятних та історичних дат" із сумою видатків 20928,6 тис. гривень;

- бюджетна програма по КПКВК 2507020 "Фінансова підтримка громадських об'єднань інвалідів" з обсягом видатків 80 млн грн.;

3) запровадження окремої бюджетної програми для санаторно-курортного лікування та реабілітації постраждалих учасників масових акцій громадського протесту (КПКВК 2505150 із сумою видатків 109 млн грн);

4) забезпечення невідкладної виплати державної допомоги, встановленої Законом України "Про встановлення державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей" (бюджетна програма по КПКВК 2501190 із сумою видатків 294 млн грн).

1.3. Завдяки Комітету збільшено у 2019 році суму коштів для забезпечення житлом учасників АТО/Заходів з числа внутрішньо переміщених осіб.

У Державному бюджеті України на 2019 рік передбачено бюджетну програму по КПКВК 2511190 для забезпечення житлом учасників АТО/Заходів з числа внутрішньо переміщених осіб із сумою видатків 25,0 млн гривень, що становить лише 5,3 % від потреби.

На підставі статті 33 Закону України "Про Державний бюджет України на 2019 рік" Комітетом перед Урядом було ініційовано питання щодо спрямування нерозподіленого залишку коштів у сумі близько

73 млн гривень, джерелом формування яких у 2017 році були надходження конфіскованих коштів, на забезпечення житлом учасників АТО/Заходів із числа внутрішньо переміщених осіб (звернення Комітету від 06.02.2019, 28.02.2019 та 07.05.2019). Зазначене питання також двічі (13.03.2019 та 10.04.2019) обговорювалось на засіданнях Комітету.

Кабінетом Міністрів України підтримано пропозицію Комітету і додатково виділено на зазначену програму 39,8 млн грн (постанова Кабміну від 22.05.2019 № 445).

2. В межах здійснення аналізу практики застосування прийнятих законів:

а) на підставі аналізу звернень до Комітету учасників АТО Комітетом подано до Мінсоцполітики пропозиції, які було повністю враховано у постанові Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 225 "Про внесення змін до постанови Ради Міністрів УРСР і Укрпрофради від 11 грудня 1984 р. № 470 та постанови Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 280";

б) впродовж 2017 — 2019 років Комітет неодноразово порушував перед Кабінетом Міністрів України (та, зокрема, перед Міноборони) питання щодо необхідності внесення відповідними державними органами змін до своїх нормативно-правових актів (у Міноборони - це Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затверджене наказом Міністра оборони України № 402 від 14.08.2008) в частині **виділення в окремий рядок формувань щодо зв'язку захворювань, поранень (контузій, каліцтв) із безпосередньою участю в АТО/Заходах**. Проте, це питання на кінець скликання повністю не вирішено. Відповідні зміни внесені Службою безпеки України та Міністерством внутрішніх справ України. **Питання внесення таких змін Міністерством оборони України і надалі перебуватиме на контролі Комітету;**

в) Комітет тримав на постійному контролі до остаточного їх вирішення питання прийняття підзаконних нормативно-правових актів, необхідних для реалізації прийнятих законів. Зокрема, понад рік Кабінет Міністрів України розробляв нормативно-правові акти, необхідні для реалізації законів України:

- "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо статусу осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України № 291-VIII від 07.04.2015;

- "Про внесення змін до Закону "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо посилення соціального захисту учасників антитерористичної операції, учасників Революції Гідності та членів сімей загиблих таких осіб" № 2203 від 14.11.2017;

- "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури реабілітації жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років" № 2325-VIII від 13.03.2018.

Керуючись нормами статей 28, 29 та 42 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", впродовж звітного періоду Комітетом проведено низку заходів, серед яких слід зазначити найважливіші:

1) 22.04.2015 відбулися **слухання у Комітеті** на тему: "Про соціальний захист та медичне забезпечення ветеранів війни та відзначення 70-річчя Перемоги над нацизмом у Європі". За результатами Слухань народними депутатами України - членами Комітету подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до статті 164 Податкового кодексу України щодо оподаткування пенсій інвалідів війни та деяких інших категорій осіб за реєстр. № 2781 (Закон України від 17.07.2015 № 653-VIII);

2) 25.11.2015 відбулося **розширене засідання Комітету**, на якому розглянуто питання забезпечення рівного доступу людей з інвалідністю до правосуддя;

3) 20.04.2016 проведено **комітетські слухання** на тему: "Стан реалізації законодавства у сфері соціального захисту ветеранів війни, жертв нацистських переслідувань та дітей війни";

4) 19.10.2016 Комітетом проведено **парламентські слухання** на тему: "**Державні гарантії соціального захисту учасників антитерористичної операції, Революції Гідності та членів їх родин: стан і перспективи**".

Підбиваючи підсумки слухань, голова Комітету О.Ю.Третяков наголосив, що основною проблемою вирішення складних соціальних питань зазначених категорій осіб є відсутність державної стратегії. Він зазначив, що їх вирішення покладено сьогодні на окремі державні інституції і гальмується через відсутність єдиного відповідального державного органу. Саме тому Комітетом було ініційовано створення Міністерства у справах ветеранів України, яке має стати відповідальним за вирішення основних питань, порушених під час проведення слухань.

Рекомендації зазначених слухань схвалені Постановою Верховної Ради України від 09.02.2017 № 1843-VIII;

5) 15.11.2017 відбулося **розширене засідання Комітету**, на якому було розглянуто

питання щодо стану реалізації Рекомендацій парламентських слухань на тему: "Державні гарантії соціального захисту учасників антитерористичної операції, Революції Гідності та членів їх сімей: стан і перспективи", що відбулися 18 жовтня 2016 року. За інформацією відповідальних міністерств та відомств, ними виконано більшість з 43 Рекомендацій парламентських слухань;

6) 05.04.2018, за сприяння Комітету, відбулось **засідання круглого столу** на тему: "Обговорення проблемних питань здійснення судового провадження в зоні АТО". Основним питанням, порушеним під час проведення заходу, стало питання реалізації військовослужбовцями, що несуть службу в районі проведення антитерористичної операції, права на висококваліфікований правовий захист у судах у справах, пов'язаних із вчиненням злочинів, які класифікуються згідно з Кримінальним кодексом України, та можливість зміни підсудності як елементу справедливого розгляду справ;

7) Комітетом проведено значну роботу щодо створення Міністерства у справах ветеранів України, головною метою якого є формування єдиної політики держави щодо ветеранів та членів їхніх сімей, забезпечення її ефективної реалізації на місцях.

Основні етапи роботи з питання утворення зазначеного Міністерства:

✓ за Рекомендаціями проведених парламентських слухань на тему: "Державні гарантії соціального захисту учасників антитерористичної операції, Революції Гідності та членів їхніх родин: стан і перспективи" (19.10.2016), схвалених Постановою Верховної Ради України № 1843-VIII від 09.02.2017, Уряду доручено опрацювати питання утворення Міністерства у справах ветеранів України;

✓ 24.05.2017 за ініціативи Комітету відбувся круглий стіл на тему "Шляхи удосконалення соціального захисту ветеранів війни. Актуальність утворення єдиного координуючого органу - Міністерства у справах ветеранів України";

✓ 26 — 28.06.2017 відбулася робоча поїздка членів Комітету разом з ветеранами АТО до Сполучених Штатів Америки, під час якої було проведено низку зустрічей в Сенаті, Конгресі і Міністерстві у справах ветеранів США;

✓ 17.01.2018 відбулося розширене засідання Комітету з питань посилення соціального захисту учасників АТО, в тому числі шляхом утворення Міністерства;

✓ 27.02.2018 Верховна Рада України ухвалила Постанову "Про звернення Верховної Ради України до Кабінету Міністрів України щодо створення Міністерства України у справах ветеранів - центрального органу виконавчої влади для забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни" № 2294-VIII, ініційовану народними депутатами - членами Комітету;

✓ 06 — 09.03.2018 відбувся робочий візит голови Комітету О. Третякова до Вашингтона, США, в рамках якого відбулися зустрічі з Головою Комітету у справах ветеранів Палати представників Конгресу США Філом Роу, керівництвом Міністерства у справах ветеранів США, Міністерства оборони США та представниками американських ветеранських організацій;

✓ 14.03.2018 Комітетом прийнято рішення про створення робочої групи для напрацювання пропозицій для Кабінету Міністрів України щодо утворення Міністерства;

✓ 24 — 25.04.2018 за підтримки Комітету в Україні вперше відбулася Міжнародна конференція "VETS: світові практики інтеграції ветеранів до мирного життя", яка об'єднала експертів з 7 країн (США, Канади, Великої Британії, Данії, Норвегії, Південної Кореї, Нідерландів);

✓ 16.05.2018 на засіданні Комітету Проектним офісом представлено напрацьовані матеріали щодо створення Міністерства;

✓ 31.05.2018 у Комітеті відбувся круглий стіл на тему: "Міністерство України у справах ветеранів - погляд громадськості щодо його завдань та структури", на якому представники громадськості виклали своє бачення та надали конкретні пропозиції щодо завдань та структури Міністерства;

✓ 05.07.2018 у Комітеті відбулась зустріч представників Проектного офісу із членами команди з проведення стратегічної оцінки Трастового фонду НАТО — Україна з питання створення системи зміни військової кар'єри на професійну цивільну;

✓ 22.11.2018 Верховною Радою України підтримано подання Уряду про призначення Міністра у справах ветеранів України (Постанова Верховної Ради України № 2624-VIII).

8) За вказаний період у Комітеті: проведено 9 особистих прийомів громадян, на яких загалом прийнято 180 осіб; опрацьовано майже 8000 листів і звернень громадян та громадських організацій, а також 75 запитів на публічну інформацію.

Народні депутати України - члени Комітету та працівники секретаріату Комітету працювали, зокрема, у складі таких колегіальних:

- Ради у справах осіб з інвалідністю при Кабінеті Міністрів України;

- Міжвідомчої комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера і деяких інших категорій осіб відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (при Державній службі України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції);

- Міжвідомчої комісії з питань встановлення факту отримання особами поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння на території проведення антитерористичної операції (при Державній службі України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції);

- експертної групи Фонду соціального захисту інвалідів з розгляду документів щодо протезування та/або ортезування учасників АТО, які втратили функціональні можливості кінцівок;

- робочої групи при Міністерстві соціальної політики України з проведення огляду видатків бюджету у сфері соціальної політики в частині забезпечення соціальної, трудової та професійної реабілітації осіб з інвалідністю тощо.

IV. Висновки і пропозиції

З питань, що належать до предмету відання Комітету:

1) шляхом внесення змін до законів потребують врегулювання такі питання:

- встановлення статусу учасника бойових дій добровольцем добровольчих формувань, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та не увійшли до складу Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів;

- підвищення ефективності працевлаштування ветеранів війни (за результатами напрацювань Робочої групи, утвореної на виконання рішення Комітету від 15.05.2019);

- соціальної підтримки учасників війни, членів сімей загиблих, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, шляхом відновлення їх права на безплатний проїзд та отримання пільг без врахування їх доходу (з метою забезпечення виконання Рішення Конституційного Суду № 12-р/2018);

- підвищення рівня зайнятості та працевлаштування осіб з інвалідністю, зокрема, шляхом запровадження стимулюючих механізмів для роботодавців з метою забезпечення ними реалізації прав осіб з інвалідністю на працю;

- посилення підтримки родин, які здійснюють догляд за двома і більше особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, шляхом збільшення розміру грошової допомоги;

- підвищення розміру державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей;

- підвищення рівня медичного обслуговування осіб, які під час участі у Революції Гідності зазнали поранень, каліцтва, контузій чи інших ушкоджень здоров'я та в подальшому були включені Міністерством охорони здоров'я України до переліку осіб, які за результатами судово-медичної експертизи отримали під час участі у Революції Гідності легкі тілесні ушкодження;

- реалізації права на достроковий вихід на пенсію за півтора року до досягнення пенсійного віку особами, трудовий договір з якими розірвано з ініціативи роботодавця у зв'язку із скороченням чисельності працівників або за станом здоров'я (з метою забезпечення виконання Рішення Конституційного Суду України № 5-р/2018);

2) тримати на подальшому контролі питання прийняття Кабінетом Міністрів України та іншими центральними органами виконавчої влади підзаконних актів з питань:

- надання державної цільової підтримки на здобуття освіти всім категоріям учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, постраждалим учасникам Революції Гідності та їхнім дітям;

- надання постраждалим учасникам Революції Гідності права на одержання позики та кредиту для будівництва житла;

- приведення Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України до вимог Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Голова Комітету
ТРЕТЯКОВ О.Ю.
Керівник секретаріату Комітету
ШАМБІР Н.В.

Друкується мовою оригіналу.